

ПРОЄКТ «БЕЗПЕЧНІ, ДОСТУПНІ ТА ЕФЕКТИВНІ ЛІКИ ДЛЯ УКРАЇНЦІВ» (SAFEMED)

ЩОМІСЯЧНИЙ ДАЙДЖЕСТ НОВИН

ЛИПЕНЬ 2026

УКРАЇНСЬКИЙ ДОСВІД ВОЄННОГО ЧАСУ СТАВ ЧАСТИНОЮ ГЛОБАЛЬНОЇ ДИСКУСІЇ ПРО МАЙБУТНЄ ПРОТИДІЇ ВІЛ

Представники Центру громадського здоров'я України, проєкту SAFEMed та інших проєктів MSH під час конференції AIDS 2026 у Ріо-де-Жанейро (Бразилія)

змін у глобальній системі фінансування, учасники конференції зосередилися на пошуку практичних рішень для підтримки профілактики, тестування та лікування ВІЛ. Водночас ішлося про те, як зберегти досягнення, здобуті за десятиліття боротьби з епідемією.

Три дослідження, підтримані проєктом «Безпечні, доступні та ефективні ліки для українців» (SAFEMed), були присвячені різним підходам до посилення стійкості системи протидії ВІЛ в Україні. Вони охоплювали вдосконалення прогнозування потреби та кількісного планування антиретровірусних препаратів, оптимізацію мережі регіональних лабораторій, а також створення стійких моделей «останньої милі» для доставки препаратів проти ВІЛ та інших життєво необхідних медичних продуктів. Разом вони демонструють, як ефективніші ланцюги постачання, планування на основі даних і гнучкі моделі надання послуг допомагають забезпечити безперервний доступ до профілактики, тестування та лікування ВІЛ в умовах війни.

Досвід України демонструє, що навіть в умовах надзвичайного тиску війни системи охорони здоров'я можуть і надалі забезпечувати надання життєво важливих послуг з ВІЛ завдяки інноваціям, сильному державному лідерству та стратегічним інвестиціям у стійкість системи. Представивши український досвід на конференції AIDS 2026, проєкт SAFEMed сприяв глобальному обміну практичними підходами до побудови більш стійких, національно керованих систем протидії ВІЛ.

В УКРАЇНІ РОЗШИРИЛИ ДОСТУП ДО ЖИТТЄВО НЕОБХІДНИХ ЛІКІВ ВІД СЕРЦЕВО-СУДИННИХ ЗАХВОРЮВАНЬ ЗАВДЯКИ ПРОГРАМІ «ДОСТУПНІ ЛІКИ»

Пацієнти із серцево-судинними та цереброваскулярними захворюваннями отримали доступ до ширшого переліку лікарських засобів у межах програми «Доступні ліки». Це найбільше розширення програми з моменту її запуску. Із 15 липня до оновленого переліку реімбурсації включено додаткові життєво необхідні препарати, які можна отримати безоплатно або з незначною доплатою. Це допоможе зменшити фінансові бар'єри для лікування серцево-судинних захворювань, які залишаються найпоширенішою причиною смертності в Україні.

Розширення стало можливим завдяки **постанові** Кабінету Міністрів України № 742 та затвердженню Національною службою здоров'я України оновленого переліку лікарських засобів, що підлягають реімбурсації. До оновленого переліку додано 51 міжнародну непатентовану назву (МНН) та 261 лікарський засіб, що підлягає відшкодуванню, зокрема, 140 комбінованих препаратів. Із них 171 препарат повністю відшкодовується державою, а ще 90 доступні з частковою доплатою пацієнта.

Оновлений перелік також визначає, за яких умов пацієнти можуть отримувати відшкодування вартості окремих високовартісних препаратів, зокрема для лікування хронічної серцевої недостатності. Це допоможе спрямувати державну підтримку тим, хто найбільше її потребує.

Розширення програми також передбачає новий механізм відшкодування для 102 лікарських засобів українського виробництва, що пропонуються за найнижчою оптовою ціною. Новий підхід одночасно робить лікування доступнішим для пацієнтів і підтримує вітчизняне фармацевтичне виробництво. Завдяки цьому більше пацієнтів зможуть отримувати життєво необхідні лікарські засоби, а держава ефективніше використовуватиме кошти та зміцнюватиме стійкість фармацевтичного забезпечення в умовах війни.

SAFEMed підтримував Міністерство охорони здоров'я України та Національну службу здоров'я України на всіх етапах підготовки й впровадження цього розширення. Проєкт надавав технічну й аналітичну підтримку, сприяв координації із зацікавленими сторонами, розробляв рекомендації на основі даних і підтримував впровадження змін. Завдяки цьому вдалося посилити одну з найбільших державних програм фінансування охорони здоров'я в Україні та допомогти більшій кількості пацієнтів безперервно отримувати лікування хронічних захворювань. Це також сприяє справедливому доступу до життєво необхідних лікарських засобів завдяки сучасній системі реімбурсації, рішення в якій ухвалюються на основі доказів.

Про проєкт SAFEMed

Проєкт «Безпечні, фінансово доступні та ефективні ліки для українців» (SAFEMed) здійснюється з метою підтримки зусиль уряду України щодо реформування системи охорони здоров'я та покращення доступу населення до доступних та надійних ліків. За підтримки уряду США MSH надає технічну та юридичну допомогу для зміцнення фармацевтичної галузі України. Наша робота в Україні спрямована на підвищення прозорості, покращення економічної ефективності та зміцнення фармацевтичних ланцюгів постачання задля покращення доступу та використання основних лікарських засобів та товарів медичного призначення для лікування туберкульозу, ВІЛ та СНІДу, COVID-19 та неінфекційних захворювань. Ми підтримуємо уряд України в зусиллях щодо реформування системи охорони здоров'я під час війни.

Керівниця проєкту SAFEMed Ребекка Коулер виступає під час регіональної зустрічі програми «Доступні ліки» у Хмельницькому, травень 2026 року

КИЇВ СТАВ ПЕРШИМ РЕГІОНОМ УКРАЇНИ, ЯКИЙ ЗАПРОВАДИВ СПІВФІНАНСУВАННЯ ЗА ДОГОВОРАМИ КЕРОВАНОГО ДОСТУПУ

Представники Київської міської державної адміністрації та державного підприємства «Медичні закупівлі України» після підписання першої в Україні регіональної угоди про співфінансування за договорами керованого доступу. Фото: ДП «Медичні закупівлі України»

Київ став першим регіоном України, який застосував механізм співфінансування за договорами керованого доступу. Це відкриває нові можливості для регіонального фінансування інноваційних лікарських засобів і вакцин. Договори керованого доступу допомагають розширити доступ пацієнтів до високовартісного лікування, водночас даючи державі змогу ефективніше управляти фінансовими ризиками та забезпечувати сталість фінансування системи охорони здоров'я.

9 липня Департамент охорони здоров'я Київської міської державної адміністрації підписав угоду про співфінансування з державним підприємством «Медичні закупівлі України». Це дасть змогу закупити дев'ятивалентну вакцину проти вірусу папіломи людини (ВПЛ) та забезпечити безоплатну вакцинацію дівчат і хлопців віком 12–14 років. Угода стала першим практичним прикладом застосування механізму регіонального співфінансування за договорами керованого доступу після створення на початку цього року відповідної нормативно-правової бази.

Рішення Києва перетворило механізм, який раніше існував лише на рівні законодавства, на дієвий інструмент фінансування, яким тепер можуть скористатися й інші регіони. Воно демонструє готовність місцевої влади спільно з державою інвестувати в розширення доступу пацієнтів до інноваційних лікарських засобів і вакцин, створюючи практичну модель для впровадження такого механізму в інших регіонах України.

Цьому рішення передувала масштабна робота проєкту SAFEMed у партнерстві з Міністерством охорони здоров'я України та державним підприємством «Медичні закупівлі України». Щоб допомогти регіонам перейти від ознайомлення з новим законодавством до його практичного впровадження, проєкт провів загальнонаціональний вебінар, серію регіональних семінарів за участю представників 15 областей і підготував **Посібник із впровадження договорів керованого доступу на регіональному рівні**. Завдяки цьому місцеві органи влади отримали практичні знання та інструменти, необхідні для участі в новому механізмі співфінансування. Угода, укладена Києвом, підтверджує, що ця підготовча робота втілилася в реальні фінансові рішення, а не залишилася лише на рівні законодавчих змін.

Приклад Києва відкриває шлях для інших регіонів. У перспективі механізм регіональних договорів керованого доступу може розширити доступ до інноваційних лікарських засобів і вакцин по всій Україні, забезпечуючи водночас більшу стійкість фінансування охорони здоров'я. Він також закладає основу для прозорої системи фінансування, зміцнює довіру міжнародних партнерів і сприяє подальшим інвестиціям у систему охорони здоров'я.

В УКРАЇНІ СТВОРИЛИ НАЦІОНАЛЬНУ ОРГАНІЗАЦІЮ ВЕРИФІКАЦІЇ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ

В Україні офіційно зареєстрували Національну організацію верифікації лікарських засобів. Це важливий крок до впровадження національної системи верифікації, яка використовуватиме 2D-кодування для перевірки справжності рецептурних лікарських засобів. Організація, зареєстрована 10 липня 2026 року, адмініструватиме систему верифікації та координуватиме її впровадження.

Після повноцінного запуску системи кожна упаковка рецептурного лікарського засобу в Україні матиме унікальний 2D-код, який можна буде відсканувати, щоб перевірити її справжність до того, як препарат потрапить до пацієнта. Це допоможе захистити пацієнтів від фальсифікованих лікарських засобів, підвищити довіру до фармацевтичного ланцюга постачання та створити більш передбачувані умови для роботи фармацевтичних компаній, зокрема американських виробників, які працюють в Україні.

Організацію офіційно створили після установчих зборів 2 липня, під час яких провідні галузеві асоціації, що представляють українських і міжнародних виробників лікарських засобів, затвердили її установчі документи, модель управління та план подальших дій.

Після формування організаційної структури Україна може перейти до наступного етапу впровадження системи. Він передбачає розроблення технічних специфікацій, закупівлю технологічного рішення та підготовку до запуску системи. SAFEMed відіграв ключову роль у досягненні цього результату. Протягом останніх чотирьох років проєкт співпрацював із Міністерством охорони здоров'я України, галузевими асоціаціями, юридичними експертами, постачальниками технологічних рішень та іншими партнерами, щоб сформувати правову, технічну й організаційну основу реформи. SAFEMed також підтримав розроблення дорожньої карти впровадження, технічних вимог і механізмів координації, необхідних для запровадження національної системи верифікації лікарських засобів.

Створення організації демонструє, як послідовна підтримка уряду США допомагає перетворювати складні регуляторні реформи на сталі інституційні зміни. Підтримавши створення незалежної галузевої організації, SAFEMed допоміг закласти основу для сталої моделі управління, яка підвищить безпеку лікарських засобів, посилить прозорість ланцюга постачання та дасть Україні змогу самостійно управляти системою верифікації лікарських засобів у майбутньому.

Система верифікації лікарських засобів допоможе захистити пацієнтів від фальсифікованих препаратів і зробить ланцюг постачання прозорішим

ЗАЛИШАЙСЯ В КУРСІ ОСТАННІХ НОВИН

ua-safemed@safemedua.org